

Agnieszka Bielak

WIRUSOWE ZAPALENIE WĄTROBY TYPU C W 2001 ROKU

Słowa kluczowe: wirusowe zapalenie wątroby typu C, epidemiologia, Polska, 2001
Key words: hepatitis C, epidemiology, Poland, 2001

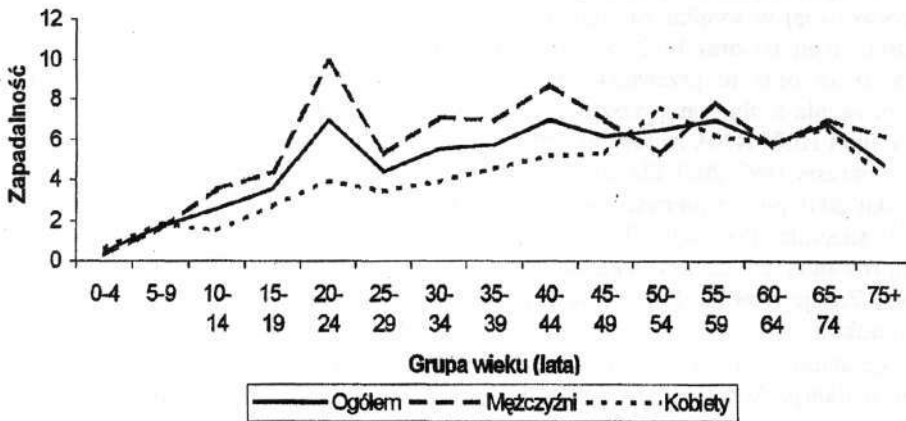
Odrębna rejestracja wirusowego zapalenia wątroby typu C (wzw C) w polskim systemie zgłoszeń chorób zakaźnych została wprowadzona w 1997 roku. Zgłasza się również zakażenia łączne wzw B i C. Wcześniej wzw C rejestrowane było łącznie z innymi postaciami wirusowego zapalenia wątroby jako „wzw nie-B”. Od momentu wprowadzenia odrębnego zgłaszania wzw C notuje się w Polsce stały wzrost zachorowań. Usprawnianie zgłaszania oraz upowszechnienie i poprawa diagnostyki wzw C może być częściowo odpowiedzialna za wzrost zapadalności, jednak nie można wykluczyć, że obserwowana tendencja jest odzwierciedleniem rzeczywistej sytuacji epidemiologicznej. Wzw C stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia publicznego ze względu na duży odsetek zakażeń bezobjawowych (do 75%), poważne konsekwencje zdrowotne (u 85% chorych zakażenie przechodzi w stan przewlekły, a ryzyko marskości i choroby nowotworowej w wyniku zakażenia wirusem typu C jest wyższe niż przy zakażeniu wirusem typu B) oraz brak szczepień ochronnych. System rejestracji obejmuje przypadki ostre oraz te przewlekłe, które uprzednio nie były zgłoszone. Zgłaszane są zachorowania z objawami wzw potwierdzone obecnością w surowicy przeciwciał anty-HCV lub/i HCV RNA badanego metodą PCR. Liczba zgłaszanych przypadków w Polsce w okresie 1997-2001 dla kolejnych lat wynosiła: 1 064, 1 710, 1 988, 2 086 i 1 953. W roku 2001 po raz pierwszy od 4 lat zanotowano spadek liczby zachorowań na wzw C. W stosunku do roku 2000 liczba przypadków zmalała o 6,4%. Zgłoszono 1953 zachorowania, co stanowi zapadalność 5,05 przypadków na 100 000 mieszkańców Polski. Zarejestrowano 114 zakażeń łącznych wzw C i B, co stanowi 5,8% ogólnej liczby przypadków.

Zapadalność na 100 000 mieszkańców wahała się w zależności od regionu od 1,55 (woj. podkarpackie) do 13,02 (woj. świętokrzyskie). Obserwowane duże różnice w zapadalności pomiędzy województwami co roku stopniowo zmniejszają się. W 1999 r. stosunek najwyższej w skali województw zapadalności do najniższej wynosił 11:1, w 2000 r. - 10,5:1, a w 2001 r. 8,4:1. W stosunku do roku 2000 niektóre województwa zanotowały spadek, niektóre wzrost zapadalności. Najwyższy wzrost zapadalności odnotowano w województwie lubuskim, z 8,30/100 000 na 10,74/100 000, co dało drugie miejsce po woj. świętokrzyskim pod względem zapadalności. Tendencja wzrostowa w tym województwie jest stała począwszy od 1998 roku (tab. I).

Tabela I. Wirusowe zapalenie wątroby typu C oraz typu C+B, Polska, 2000 i 2001 rok.
Liczba zachorowań i zapadalność na 100 000 mieszkańców, według województw

Table I. Hepatitis C and hepatitis C+B, Poland, 2000-2001 year. Number of cases and incidence per 100 000 inhabitants, by voivodeship

Województwo	2000		2001			
	liczba zachorowań	zapadalność	ogółem		w tym wzw C+B	
			liczba zachorowań	zapadalność	liczba zachorowań	zapadalność
1. Dolnośląskie	259	8,7	275	9,26	27	0,91
2. Kujawsko-pomorskie	180	8,6	194	9,24	7	0,33
3. Lubelskie	679	3,5	96	4,30	7	0,31
4. Lubuskie	85	8,3	110	10,74	2	0,20
5. Łódzkie	250	9,4	184	6,97	7	0,27
6. Małopolskie	109	3,4	92	2,84	6	0,19
7. Mazowieckie	287	5,7	237	4,67	12	0,24
8. Opolskie	19	1,8	44	4,06	3	0,28
9. Podkarpackie	32	1,5	33	1,55	2	0,09
10. Podlaskie	25	2,1	28	2,29	-	-
11. Pomorskie	118	5,4	113	5,13	13	0,59
12. Śląskie	139	2,9	113	2,33	10	0,21
13. Świętokrzyskie	208	15,7	172	13,02	9	0,68
14. Warmińsko-mazurskie	50	3,4	39	2,66	2	0,14
15. Wielkopolskie	153	4,6	171	5,08	5	0,15
16. Zachodniopomorskie	93	5,4	52	3,00	2	0,12
OGÓLEM	2086	5,4	1953	5,05	114	0,30

Ryc. 1. Wirusowe zapalenie wątroby typu C, Polska, 2001 rok. Zapadalność na 100 000 mieszkańców według grup wiekowych i płci

Fig. 1. Hepatitis C, Poland, 2001 year. Incidence per 100 000 inhabitants by age group and gender

Tabela II. Wirusowe zapalenie wątroby typu C, Polska, 2001. Liczba zachorowań, zapadalność na 100 000 mieszkańców i procentowy udział według wieku, płci i środowiska.

Table II. Hepatitis C, Poland, 2001. Number of cases, incidence per 100 000 inhabitants, percentage by age, gender and region (urban/rural)

Wiek w latach	Ogółem			Mężczyźni			Kobiety			Miasto			Wies		
	liczba zachorowań	zapa- dalność	% ogółu	liczba zachorowań	zapa- dalność	% ogółu	liczba zachorowań	zapa- dalność	% ogółu	liczba zachorowań	zapa- dalność	% ogółu	liczba zachorowań	zapa- dalność	% ogółu
0-4	9	0,46	0,5	3	0,30	0,3	6	0,63	0,7	9	0,84	0,6	-	-	-
5-9	40	1,69	2,0	19	1,56	1,7	21	1,82	2,5	33	2,55	2,1	7	0,65	1,7
10-14	72	2,55	3,7	51	3,52	4,6	21	1,52	2,5	53	3,28	3,4	19	1,57	4,7
15-19	118	3,53	6,0	74	4,35	6,7	44	2,69	5,2	92	4,47	5,9	26	2,03	6,4
20-24	223	6,94	11,4	161	9,85	14,6	62	3,93	7,3	170	8,30	11,0	53	4,55	13,1
25-29	127	4,37	6,5	78	5,28	7,1	49	3,43	5,8	95	5,28	6,1	32	2,89	7,9
30-34	136	5,52	7,0	89	7,09	8,1	47	3,89	5,5	99	6,63	6,4	37	3,81	9,2
35-39	146	5,75	7,5	89	6,95	8,1	57	4,53	6,7	121	7,79	7,8	25	2,53	6,2
40-44	214	6,97	11,0	134	8,72	12,2	80	5,21	9,4	171	8,63	11,0	43	3,94	10,6
45-49	193	6,14	9,9	108	6,96	9,8	85	5,33	10,0	158	7,42	10,2	35	3,45	8,7
50-54	174	6,47	8,9	69	5,29	6,3	105	7,58	12,3	145	7,88	9,4	29	3,41	7,2
55-59	115	6,95	5,9	61	7,86	5,5	54	6,15	6,3	95	8,58	6,1	20	3,65	5,0
60-64	97	5,78	5,0	43	5,70	3,9	54	5,84	6,3	74	6,91	4,8	23	3,78	5,7
65-74	203	6,77	10,4	87	7,02	7,9	116	6,59	13,6	169	9,36	10,9	34	3,85	8,4
75+	86	4,80	4,4	36	6,14	3,3	50	4,15	5,9	65	6,42	4,2	21	3,70	5,2
Ogółem	1953	5,05	100,0	1102	5,87	100,0	851	4,28	100,0	1549	6,49	100,0	404	2,74	100,0

Zachorowanie na wzv C ma związek z niektórymi czynnikami socjo-demograficznymi i pod tym względem epidemiologia zachorowań nie zmieniła się w ciągu ostatnich 5 lat zgłaszania. W 2001 roku, tak jak i w latach poprzednich, znacznie więcej zachorowań na wzv C zgłoszono w miastach (6,49 przypadków na 100 000 mieszkańców) niż na wsi (2,74/100 000), większa zapadalność była notowana wśród mężczyzn (5,87/100 000) niż wśród kobiet (4,28/100 000) (tab. II).

Zakażenie wirusem typu C występuje we wszystkich grupach wieku, przy czym najrzadziej - wśród najmłodszych dzieci (w wieku 0-4 lata zapadalność wynosi 0,46/100 000), prawie trzykrotnie częściej w grupie wieku lat 5-9 (1,69/100 000) i dalej częstość wzrasta wraz z wiekiem. Dużo wyższą zapadalność niż w innych grupach obserwuje się wśród mężczyzn w wieku 20-24 lat; wynosi ona 9,85/100 000 (ryc. 1).

W 2001 roku hospitalizowano 1 637 osób chorych na wzv C, co stanowiło 83,8% ogólnej liczby przypadków.

A Bielak

HEPATITIS C IN POLAND IN 2001

Summary

Hepatitis C is a notifiable disease in Poland since 1997. The increasing trend in incidence over the last four years may be explained by continuous improvement of diagnosis and notification. In the year 2001, for the first time since 1997, a number of cases and an incidence of hepatitis C was lower than in preceding years. The total number of 1953 acute and chronic hepatitis C cases has been reported in 2001. Incidence per 100,000 inhabitants was 5.05. The differences in hepatitis C incidence in regard to gender, region and age have been observed. The incidence in urban regions was higher than in rural; 6.49/100,000 and 2.74/100,000, respectively. The incidence among men was higher than in women; 5.87/100,000 and 4.28/100,000, respectively. Coinfection with hepatitis B has been observed in 5.84% of hepatitis C cases.

Adres autorki:

Agnieszka Bielak

Zakład Epidemiologii Państwowego Zakładu Higieny

ul. Chocimska 24, 00-791 Warszawa